

Rozwój rynku: Broń i amunicja (CN 93) — 2015–2025

Wstęp

W latach 2015–2025 handel zagraniczny Unii Europejskiej bronią i amunicją (Dział 93) przeżył fundamentalną transformację. Całkowity eksport wzrósł z 3,07 mld EUR do 7,52 mld EUR (+145,3%), a import z 0,85 mld EUR do 5,92 mld EUR (+596,6%), co zmniejszyło nadwyżkę handlową z 2,22 mld EUR do 1,61 mld EUR (Ogólny przegląd handlu). Punktem zwrotnym była rosyjska inwazja na Ukrainę w 2022 r., która wywołała bezprecedensowe zapotrzebowanie na dostawy wojskowe oraz masową rozbudowę arsenałów w państwach członkowskich. W niniejszym raporcie analizujemy trzy główne dynamiki tego okresu: gwałtowną ekspansję i dywersyfikację importu, reorientację eksportu pod kątem pomocy Ukrainie oraz powstanie nowych wewnątrzunijnych centrów handlu bronią.

Gwałtowna ekspansja importu i zmiana struktury dostawców

Wartość importu wzrosła prawie siedmiokrotnie, przy czym największy skok nastąpił po 2021 r.

Import broni i amunicji spoza UE rósł powoli do 2021 r., po czym gwałtownie przyspieszył – z 1,46 mld EUR w 2021 r. do 5,92 mld EUR w 2025 r. Oznacza to nie tylko ilościowy wzrost, ale i głęboką zmianę strukturalną, napędzaną pośpiechem zbrojeniowym państw członkowskich.

Korea Południowa stała się największym dostawcą, wyprzedzając tradycyjnych partnerów

W 2015 r. import z Korei Południowej wynosił zaledwie 14,1 mln EUR; w 2025 r. osiągnął 1,82 mld EUR (+12 822%), co uczyniło ten kraj największym pozaunijnym źródłem uzbrojenia dla UE (Główni partnerzy w imporcie). Zakupy te obejmują głównie ciężki sprzęt wojskowy (czołgi, haubice, systemy artyleryjskie), co potwierdza wzrost importu broni wojskowej (CN 9301) z 15,3 mln EUR w 2015 r. do 1,15 mld EUR w 2025 r. (Porównanie segmentów produktowych).

Import z Turcji, Indii i USA również eksplodował, a kategoria „nieokreślona” podwoiła swój udział

Tabela 1. Unijny import broni i amunicji (CN 93) – główni partnerzy

Partner	2015 (mln EUR)	2025 (mln EUR)	Zmiana (%)
Korea Południowa	14,1	1 821,3	+12 822,3
Kraje i terytoria nieokreślone*	170,7	1 095,3	+541,5
Stany Zjednoczone	189,8	974,4	+413,4
Turcja	47,8	607,8	+1 171,2
Indie	6,3	231,7	+3 566,5
Wielka Brytania	41,0	157,5	+284,4
Chiny	46,3	84,1	+81,5

*Kategoria obejmująca dostawy niejawne lub wojskowe, nieujawniane ze względów bezpieczeństwa.

Źródło: Dashboard – Partnerzy.

Koncentracja importu wzrosła, a ceny jednostkowe poszybowały

Wskaźnik HHI dla wartości importu wzrósł z 1 345 do 2 070 (+53,9%), co odzwierciedla dominację kilku dostawców (Koncentracja). Jednocześnie średnia cena jednostkowa importu (EUR/kg) wzrosła o 260,7%, z 15,7 tys. EUR/t do 56,5 tys. EUR/t, co wskazuje na zakup coraz bardziej zaawansowanego technicznie sprzętu. Wstrząsy cenowe na przykład w imporcie z Wielkiej Brytanii (+221% w 2021 r.) potwierdzają epizodyczne skoki wartości przy stabilnych wolumenach (Wstrząsy cenowe).

Eksport napędzany pomocą wojskową dla Ukrainy i przesunięcia na innych rynkach

Ukraina stała się drugim największym odbiorcą unijnego eksportu, odnotowując wzrost o 46 038%

Eksport do Ukrainy wzrósł z 5,1 mln EUR w 2015 r. do 2,34 mld EUR w 2025 r., co w dużej mierze jest efektem masowych dostaw sprzętu wojskowego po 2022 r. (w 2023 r. wyniósł 1,67 mld EUR, a w 2024 r. osiągnął szczyt 3,25 mld EUR) (Główni partnerzy w eksporcie). Dominowały w tym dostawy amunicji (CN 9306), której eksport ogółem wzrósł z 0,49 mld EUR do 2,76 mld EUR, oraz broni wojskowej (CN 9301).

Stany Zjednoczone pozostały stabilnym, największym rynkiem eksportowym, podczas gdy Arabia Saudyjska załamała się

Wartość eksportu do USA utrzymywała się w przedziale 0,9–1,7 mld EUR, zamykając 2025 r. kwotą 1,21 mld EUR (+30,4% wobec 2015 r.). Z kolei eksport do Arabii Saudyjskiej, który w 2017 r. sięgnął 350,7 mln EUR, stopniał do 47,9 mln EUR w 2025 r. (–70,4%), co odzwierciedla restrykcje eksportowe związane z konfliktem w Jemenie.

Kategoria „kraje nieokreślone” urosła trzykrotnie, wskazując na tajne kontrakty

Eksport do nieujawnionych odbiorców zwiększył się z 726,8 mln EUR do 2,53 mld EUR (+248,6%), stając się największą pojedynczą kategorią przeznaczenia. Tak wysoki udział sprzedaży o niejawnym charakterze podkreśla wrażliwy charakter transakcji wojskowych.

Tabela 2. Unijny eksport broni i amunicji (CN 93) – główni partnerzy

Partner	2015 (mln EUR)	2025 (mln EUR)	Zmiana (%)
Stany Zjednoczone	927,7	1 209,7	+30,4
Kraje i terytoria nieokreślone*	726,8	2 533,2	+248,6
Ukraina	5,1	2 341,4	+46 038,5
Wielka Brytania	132,1	180,1	+36,3
Arabia Saudyjska	161,8	47,9	–70,4
Turcja	26,7	137,7	+416,1
Szwajcaria	39,6	70,0	+76,9

Źródło: Dashboard – Partnerzy.

Wstrząsy cenowe w 2017 r. sygnalizowały przejście na droższe systemy uzbrojenia

W eksporcie do Stanów Zjednoczonych, Turcji i Wielkiej Brytanii w 2017 r. odnotowano jednoczesne skoki cen jednostkowych (np. USA +44%, Turcja +160%), przy spadających wolumenach, co sugeruje przesunięcie asortymentu w kierunku zaawansowanego sprzętu o wysokiej wartości jednostkowej (Wstrząsy cenowe – eksport).

Nowe wewnętrzne centra handlu bronią: Polska, Czechy, Rumunia i Bułgaria na czele

Polska stała się największym importerem i jednym z głównych eksporterów broni w UE

Polski import spoza UE wzrósł z 83,3 mln EUR do 2,34 mld EUR (+2 712%), co czyni ją największym odbiorcą w UE. Jednocześnie polski eksport do krajów trzecich skoczył z

73,9 mln EUR do 1,28 mld EUR (+1 638%) (Główni reporterzy – eksport). Tak ogromny wzrost obrotów wskazuje na rolę Polski jako hubu logistycznego dla sprzętu przekazywanego Ukrainie oraz na gwałtowną modernizację własnych sił zbrojnych.

Czechy, Rumunia i Bułgaria notują podobną ekspansję, ugruntowując pozycję regionu Europy Środkowo-Wschodniej

Czeski import wzrósł o 3 152% (do 718,0 mln EUR), a choć nie znalazł się w czołówce unijnych eksporterów, równie imponujące wzrosty dwustronne wykazały Rumunia i Bułgaria. Rumunia zwiększyła import o 4 235% (do 234,3 mln EUR) i eksport o 400% (do 406,1 mln EUR), a Bułgaria – odpowiednio o 487% (do 334,2 mln EUR) i 146% (do 953,6 mln EUR). Bułgaria utrzymała pozycję znaczącego eksportera amunicji i broni strzeleckiej.

Specjalizacja handlowa: Słowacja i Czechy liderami wagi sektora w krajowym eksporcie

Według danych za 2025 r. broń i amunicja stanowiła aż 41,5% całego eksportu Słowacji do krajów spoza UE (RSCA 0,9031), a w Czechach 17,5% (RSCA 0,5700) (Specjalizacja), co pokazuje, jak bardzo sektor ten zdominował wymianę handlową niektórych państw.

Tabela 3. Handel wewnątrz UE – wybrani główni importerzy i eksporterzy do/z krajów spoza UE

Kraj	Import 2015 (mln EUR)	Import 2025 (mln EUR)	Zmiana importu (%)	Eksport 2015 (mln EUR)	Eksport 2025 (mln EUR)	Zmiana eksportu (%)
Polska	83,3	2 342,7	+2 712,0	73,9	1 284,5	+1 637,6
Czechy	22,1	718,0	+3 152,4	–	–	–
Rumunia	5,4	234,3	+4 235,4	81,3	406,1	+399,5
Bułgaria	56,9	334,2	+487,1	387,1	953,6	+146,3
Szwecja	83,4	340,0	+307,9	170,8	617,6	+261,6
Włochy	149,9	288,8	+92,7	802,7	1 518,0	+89,1
Hiszpania	–	–	–	148,9	494,6	+232,2

Uwaga: „–” oznacza brak w grupie top 7. Źródło: Dashboard – Reporterzy.

Wzrost znaczenia państw wschodnich przesuwają geografie europejskiego handlu bronią

Tradycyjni zachodni eksporterzy, jak Włochy, Austria czy Niemcy, odnotowali znacznie niższe dynamiki (Włochy +89%, Austria –9,5%, Niemcy +80,3% w imporcie), podczas gdy kraje wschodnie stały się epicentrum boomu. To przesunięcie wynika zarówno z bliskości konfliktu na Ukrainie, jak i z decyzji inwestycyjnych w nowe zdolności produkcyjne w regionie.

Zakończenie

W latach 2015–2025 unijny handel bronią i amunicją wszedł w nową erę, naznaczoną gwałtownym wzrostem importu, przestawieniem eksportu na wsparcie Ukrainy oraz redystrybucją ról między państwami członkowskimi. Import z Korei Południowej, Turcji i Indii uzupełnił tradycyjne dostawy z USA, podczas gdy Polska, Czechy, Rumunia i Bułgaria stały się kluczowymi węzłami obrotu. Wysokie ceny jednostkowe i rosnąca koncentracja handlu odzwierciedlają militaryzację gospodarek oraz jakościową zmianę w kierunku zaawansowanych systemów uzbrojenia. Utrzymująca się nadwyżka handlowa UE, choć mniejsza, potwierdza silną pozycję europejskiego przemysłu obronnego na świecie.

Wygenerowano 2026-07-24 na podstawie danych z tradedashboard.eu

Raport wygenerowany maszynowo: przyspiesza analizę człowieka, choć czasami może ją wprowadzić w błąd. Nigdy nie może jej w pełni zastąpić.

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej europejskiej polityki handlowej lub reprezentacji Twoich interesów w Brukseli, nie wahaj się skontaktować ze mną pod adresem support@tradedashboard.eu. Znajdziesz moje CV pod tym adresem.